

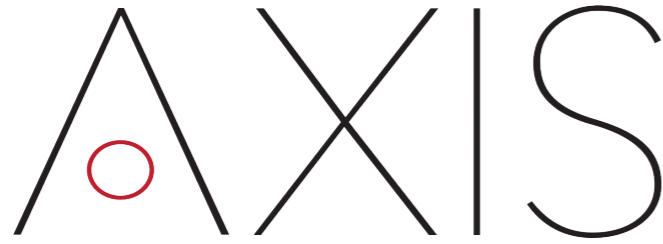

ÅRSBERETNING 2022

AXIS

UDDANNELSE & UDVIKLING

INDHOLD

- 04** Bestyrelsens beretning
- 06** Årets gang på sekretariatet
- 08** AXIS i Danmark
- 10** AXIS internationalt
- 30** Økonomi
- 31** Tak til samarbejdspartnere

AXIS' ÅRSBERETNING 2022
er udgivet af:

Udviklingsorganisationen AXIS
Carit Etlars Vej 6, kælderens
1814 Frederiksberg C

Printed in Denmark
1. udgave, 1. oplag 2022 (50 eks.)
©AXIS

Redaktion: Niels Boe
Grafisk design & layout:
Carla Noemi Krøyer Maldonado
Tryk: Christensen Grafisk
Forsidefoto: Tarea
Midterfoto: Rains
Bagsidefoto: Tarea

Uddannelse er en menneskeret, som kan give den enkelte bedre mulighed for at kræve andre rettigheder. Den er en forudsætning for, at fattige og udsatte kan udfordre magthavere og påvirke sociale, kulturelle, økonomiske og politiske beslutninger. Uddannelse er derfor afgørende, hvis vi vil skabe udvikling og forandring i verden. Ved at fokusere på rettighedsbaseret kvalitetsuddannelse styrker AXIS marginaliserede folks kendskab til og mulighed for at få opfyldt deres rettigheder.

Axis' hjemmeside

AXIS i nyt fireårigt program

læs om
programmet
her

Verdensøkonomien udfordrer vores partnere, der kæmper med at få budgetterne til at hænge sammen. Samtidig foreslår den nye regering at gøre Danmark til den største modtager af dansk udviklingsbistand

2022 har båret præg af opstarten af en ny programperiode med CISU-midler. Det har ikke været uden udfordringer, men både vores partnere og frivillige er gået til opgaven med stor energi. Det er vores opfattelse, at projekterne i de tre samarbejdslande, Ghana, Peru og Bolivia, er kommet godt fra start med enkelte bump på vejen hist og her.

Med krigen i Ukraine og dens afsmittende negative effekt på verdensøkonomien er også vores projektsamarbejde blevet udfordret. Høj inflation som følge af stigende priser samt hidtil usete udsving i valutakurserne har skabt store problemer for økonomistyringen hos vores partnere, og dermed også været en ekstra udfordring for de frivillige koordinatore og sekretariatet. Bestyrelsen følger situationen, og vi værdsætter det store arbejde, vores koordinatorgrupper leverer for at bidrage til løsning af problemerne. Vi ved, at I og partnerne hellere ville bruge jeres energi på aktiviteter med at skabe bedre vilkår for de mennesker, vi arbejder med og for. Men økonomien er nu engang afgørende for, om vi kan lykkes med vores formål. En stor tak til koordinatorene og sekretariatet for jeres indsats.

Programgruppen

En nyskabelse er etablering af en Programgruppe. Den overordnede idé er, at den skal tilgodese koordinatorenes behov for kapacitetsopbygning samt fælles behov mellem frivillige, sekretariat og bestyrelse. Desuden skal den øge vores fælles viden om programmets resultater og udfordringer. Efter en noget ujævn opstart besluttede vi at evaluere ideen med en programgruppe ved udgangen af året. Vores holdning er, at vi må have flere erfaringer og søge at tilpasse aktiviteterne efter de allerede indhøstede.

Gruppen har to medlemmer, Sara og Helle, og de er vilige til at fortsætte arbejdet. Tak for jeres indsats.

Bestyrelsen

Ud over den løbende drift har bestyrelsen koncentreret sig om at færdiggøre politikker og systemer i forbindelse med det nye program. 'Risk management' er nu indbygget i rapportformatet som et fast punkt, partnerne skal forholde sig til. 'Safeguarding' har været et punkt på samtlige bestyrelsesmøder de seneste halvandet år, og der ligger nu en færdig politik. Bestyrelsen har udpeget to personer som modtagere af henvendelser via en separat e-mailadresse. Det vil fremgå af hjemmesiden, hvad politiken går ud på, og hvordan systemet fungerer.

Fundraising

I efteråret besluttede vi, at AXIS skal søge ekstramidler hos private fonde til vores arbejde i syd. Dels skal vi præstere en egenfinansiering i forbindelse med programbevillingen, dels finder vi det vigtigt, at AXIS fortsat spreder sit engagement og ikke kun er afhængig af offentlige midler. Vores bevilling fra Hempelfonden udløber med udgangen af 2024, og en ny bevilling skal være på plads inden da. Med hjælp fra en ekstern konsulent har et lille udvalg med deltagelse fra bestyrelsen og sekretariatet igangsat processen med at definere en projektidé, som kan præsenteres for en donor.

Frivillige

AXIS baserer som bekendt i høj grad sit arbejde på frivillig arbejdskraft, og vi har til stadighed en gruppe engagerede og kvalificerede koordinatore, som lægger et stort arbejde i AXIS. Vi ser det som en styrke, at det herigennem er muligt at engagere langt flere mennesker i udviklingsarbejdet, end med en eller to ansatte projektsansvarlige. Vi er opmærksomme på, at frivilligrollen

2022

hele tiden ændrer sig i takt med virkeligheden, herunder stadig større krav til kontrol og rapportering fra donorer – først og fremmest Danida (CISU).

Det er vores indtryk, at de frivillige i AXIS generelt befinder sig godt i rollen, men vi ved også, at der er udfordringer, som giver anledning til hovedbrud og til tider frustrationer. Det er en del af den virkelighed vi opererer i, og som vi er nødt til at forholde os til. Bestyrelsen har ønsket at få et samlet billede af koordinatorenes trivsel ved at iværksætte en lille undersøgelse. Hvis der viser sig behov for ændringer eller tiltag, der kan styrke de frivillige, vil dette indgå i bestyrelsens arbejde fremover, og udmønte sig i aktiviteter i Programgruppens regi.

Danmark modtager 15% af dansk udviklingsbistand

I regeringens finanslovsforslag for 2023 står Danmark til at blive den største modtager af dansk udviklingsbistand. Udgiften som følge af krigen i Ukraine øges fra 276 millioner kroner i 2022 til 3.047 millioner i 2023. Regeringen bruger åbenlyst udviklingsbistanden til at fremme indenrigspolitiske dagsordener. Rwanda-modellen, tilbagesendelse af syrere og andre afviste asylansøgere samt bistand til Kosovo som betaling for leje af et fængsel er alle eksempler på den tendens. Desværre er det disse tiltag, der præger og mudrer debatten om dansk udviklingsbistand. Vi har brug for at debatten kommer tilbage på sporet, så vi kan diskutere, hvordan vi mest effektivt bruger bistanden til det, der er dens overordnede målsætning: udryddelse af ekstrem fattigdom i verden.

Finn Juhl Pedersen, formand,
AXIS

2022

- udviklingsarbejde i krigens skygge

Økonomi

Med krigen i Ukraine fulgte stor uro på det finansielle marked. Det bevirkede at vores partnere oplevede store udsving i valutakurserne samt høje inflationsrater. For Ghana med inflation op mod 50%. Det påvirkede kraftigt hvilke penge partnerne havde til rådighed. Igen måtte vi justere i planerne, tilpasse budgetter og udsætte, reducere eller helt undlade flere aktiviteter.

Det medførte store arbejdsopgaver for såvel AXIS' koordinatører som partnere. Vi håber, at vi i 2023 får lidt mere ro til det arbejde, vi gerne vil udføre.

Program – fase 2

Med 6 projektsamarbejder, 2 i hvert af vores 3 samarbejdslande, under programfasen, og med et klarere fokus på de særlige AXIS-kompetencer med styrkelse af kvalitetsundervisning, har vi et godt grundlag for de kommende år. Vi har samtidig styrket muligheder for at partnerne udnytter hindens kompetencer og resultater.

Hempel-fonden

Sideløbende med programarbejdet fortsatte det Hempel-finansierede projekt i Ayacucho og Cuzco, Peru. Samarbejdet med Hempel-fondens repræsentant er meget konstruktivt. Repræsentanten har vist fuld forståelse for de behov, der har været for justeringer. Det gode samarbejde har også muliggjort, at projektet nu er forlænget med ca ½ år, så det slutter med udgangen af 2024.

Vi mærker synergien mellem programmets projekter og Hempel-projektet og planlægger bl.a. at afholde 4 større konferencer i slutningen af 2024. Her vil vi præsentere resultater for skolemyndigheder i Bolivia og Peru. En supplerende konference vil desuden blive gennemført i Ghana.

CEPROMUP – CEPROIDEOMAS

Med programmidler, og senere med egne AXIS-midler støttede AXIS i 2021 genåbningen af sprogcentret CEPROIDEOMAS i slumkvarteret Villa el Salvador i Lima, Peru. Pandemien havde lukket centret, som have ligget tomt hen igennem 2 år.

På centret modtager studerende integreret engelskundervisning i intensive forløb – 2 timer 5 gange om ugen i mindre klasser.

Centret var en aflægger af AXIS' indtil nu største udviklingsprojekt "Udviklingscenter i Limas slum", som fungerede fra 1996.

I mange år sendte AXIS frivillige til CEPROMUP for at undervise de lokale studerende og for at oplære lokale folk til kommende engelsklærere. Indtil videre har op mod 400 danskere hver brugt måneder for at støtte arbejdet.

Centret fungerer nu med egne kræfter - 12 uddannede lærere i et administrativt, økonomisk og pædagogisk bæredygtigt arbejde. I dag er der 250 studerende indskrevet på sprogcentret der summer af liv.

AXIS har forstærket annoncering for at få endnu flere dan-

ske frivillige til at tage turen forbi Limas slum, hvor der er mulighed for dels at undervise i engelsk dels selv at modtage spanskundervisning.

AXIS og samarbejder i Danmark

Igennem de sidste 2 år har AXIS etableret et tæt samarbejde med International Børne Solidaritet, som også er en programorganisation. IBS har særlig fokus på unges rettigheder og arbejder i Nicaragua, Bolivia og nu også i Peru.

AXIS aftalte i 2022 med IBS, at de skulle overtage vores samarbejde med TAREA om udvikling af elevrådsarbejdet i den lokale organisation AARLE, mens vi så ville kaste vores ressourcer ind i arbejdet med læreruddannelsens fokus på elev og medborgerskab.

Vi mødes regelmæssigt med IBS for at koordinere arbejdet og udveksle arbejdsopgaver. AXIS' økonomiansvarlige er nu ansat 1 dag om ugen hos IBS. Vi ser store muligheder for videre samarbejde med IBS.

AXIS og frivillighed

Det frivillige arbejde er fortsat det udgangspunkt, vi ønsker at fastholde i AXIS. 25 frivillige koordinatører suppleret af en række fageksperter er grundlaget for arbejdet i de i alt 8 projekter. I 2022 blev der åbnet for monitoreringsrejser, hvilket flere koordinatører benyttede sig af.

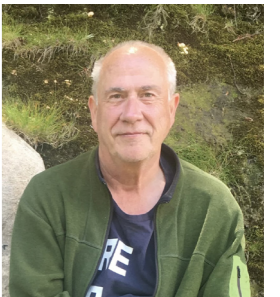
Sekretariatet har ligeledes besøgt partnerne i såvel Peru som Bolivia og Ghana.

Afsked med Malene og velkommen til Maria

Efter godt et år på AXIS måtte Malene desværre sige sin stilling op. Det var ikke muligt at forene den rejsevirkosomhed, som stillingen krævede af hende, med en familie med 3 små børn. Vi handlede hurtigt, og i løbet af 2 uger havde vi en ny administrationschef på plads.

Maria Bermejo har tidligere været koordinator i et af vores projekter. Hun er uddannet økonom og kommer med erfaring fra ngo-arbejdet i Barcelona. Vi er heldige, at vi hurtigt kan tiltrække gode kræfter til vores lille sekretariat.

Niels Boe, sekretariatsleder,
AXIS

Frivillige koordinatører

Amanda Ajslev
Amie Cotta
Bjarne Rasmussen
Catherine Watson
Cida de Souza Schmidt-Madsen
Emilie Faurholdt
Gitte Hermansen
Helle Feddersen

Jette Ravn
Karen Prins
Katrine Brøchner Jønson
Kira Boe

Laura García Castillo
Linda Nordahl Jakobsen
Linda Soelberg
Lotte Lindberg
Lotte Bak Sørensen
Mette Østergaard Nielsen
Micheal Martina
Niels Boe

Nina Bjerregaard
Ole Kjaergaard
Pia Sørensen
Wara Ponce de León Heinecke

Bestyrelse

Finn Juhl Pedersen
Emilie Faurholdt
Hans Andresen
Karen Prins
Sanne Müller
Rasmus Jeppesen
Sara Gevnøe Rasmussen

Sekretariat

Niels Boe
Maria Bermejo Barbado
Carla Noemi Krøyer Maldonado

RESULTATER

- 20 LEKTORER OG 120 LÆRERSTUDERENDE TRÆNET I RHE.
- NORSAAK KAPACITETSOPBYGGET I ØKONOMI-STYRING, MONITORING & EVALUATION.
- 20 UNGDOMSGRUPPER HAR LAVET RHE ADVOCACY.
- 10 NYE CSO'ER ENGAGERET I RHE ADVOCACY.
- SAMARBEJDE MED RAINS I ADVOCACY.
- UNESCO ANVENDER NU VORES RHE MATERIALER I SINE PROJEKTER.

Strejke, inflation og offentlig modvilje mod seksualundervisning holder ikke Norsaac tilbage

TEKST: Helle Feddersen og Jette Ravn

Det er en udfordring at arbejde med SRHR¹ i Ghana, så projektet har af taktiske årsager skiftet navn til IC4C². Norsaac engagerer interessenter og holder fokus på integration af RHE³ i undervisningen.

Modstanden mod SRHR skyldes lovforslaget om kriminalisering af LGBTQ+, som stadig fylder i den offentlige debat. Det har gjort nogle aktører skeptiske overfor at deltage i projektet, fx med at få RHE ind på lærerseminarierne. Heldigvis er det lykkedes for Norsaac at lave samarbejdsaftaler med fire lærerseminarier i det nordlige Ghana, og de har også trænet 20 lektorer i SRHR samt i at bruge den manual og det toolkit, som er en del af IC4C.

Norsaac samarbejder med en række Youth Groups i Northern Region, som de støtter og træner i at planlægge og gennemføre fortalervirksomheds-kampagner. Således fik 100 unge RHE-aktivister støtte til at arrangere debatter, quizzet og konkurrencer samt til at lave PR i medierne. De fik 3000 unge til at deltage i aktiviteterne, som også nåede ud til mange regionale interessenter, bl.a. uddannelses- og sundhedsmyndigheder og andre CSO'er.

En del af målet med IC4C er at få godkendt og lanceret en national guideline for RHE. Den blev sat på pause pga. modstanden mod SRHR i Ghana. Trods denne arbejder Norsaac ufortrødent videre og har holdt møder med 10 forskellige CSO'er for at engagere dem i at udvikle en "Road Map for National Advocacy on RHE".

Udfordringer er der nok af. Oveni modstanden mod SRHR, har der gennem hele 2022 været høj inflation i Ghana, som har påvirket mulighederne for at gennemføre visse aktiviteter, og der har også været en strejke på alle landets lærerseminarier.

Nu skal 120 lærerstuderende trænes i RHE af lektorerne, så de kan bruge det i skolerne, når de skal i praktik. Fortalerarbejdet med at få godkendt en national guideline for RHE fortsætter for fuldt blus i samarbejde med andre CSO'er og med flere Youth Group aktiviteter.

PROJEKTTITEL IC4C - Informed Choices for Change. **LAND** Ghana. **PROJEKTPERIODE** 2022-2025. **SAMLET BUDGET** 1.655.000 dk kr. **PARTNER** NORSAAK. **PROJEKTKOORDINATORER** Helle Feddersen og Jette Ravn. **MÅLGRUPPER** 20 ungdomsgrupper; 120 lærerstuderende og 20 lektorer på 4 seminarier; 1200 skoleelever. **FOTO** NORSAAK.

- 1 Sexual and Reproductive Health and Rights
- 2 Informed Choices 4 Change
- 3 Reproductive Health Educator

Participatoriske læringsmetoder engagerer elever i undervisningen i Ghana

Tekst: Amie Cotta og Nina Bjerregaard

I 2022 er 6 skoler i det nordlige Ghana blevet inkluderet i projektet, hvor participatoriske læringsmetoder og skolehaver nu er hverdag på i alt 12 skoler. Udvidelsen sikrer et grundlag for at videreudvikle og dokumentere effekten af læringsmetoder, der skaber rum for elevdeltagelse.

En baseline undersøgelse i begyndelsen af 2022 blandt nye projektskoler viser, at 45% af eleverne ikke oplever, at de deltager i deres egen læringsproces. School Pedagogy Project uddanner lærerne i participatoriske læringsmetoder, som bidrager til større inklusion og kvalitet i undervisningen.

I løbet af året har undervisningsmetoderne og skolehaverne bredt sig til 12 skoler i det nordlige Ghana. Projektet har haft fokus på at støtte lærerne i hvordan de benytter participatoriske læringsmetoder i undervisningen, bl.a. med skolehaverne som værktøj. Projektet har igennem hele 2022 været påvirket af flere samfundsmæssige udfordringer, herunder en inflation på over 50% og en strejke blandt lærerne, der medførte en midlertidig lukning af skolerne.

Samarbejdet med lærerne og inddragelse af de regionale undervisningsmyndigheder i arbejdet har været særligt afgørende for at projektet succesfuldt har kunnet fordoble antallet af projektskoler i 2022.

I september var AXIS' projektkoordinatorer på monitorering- og evalueringsbesøg. På besøget gav lærerne og repræsentanter for det lokale undervisningsministerium udtryk for, at skolehaverne har været en effektiv metode til at engagere eleverne i undervisningen. De efterspurgte også, at RAINS og AXIS sammen præsenterede endnu flere idéer og værktøjer til at praktisere metoderne.

2023 byder på en række spændende aktiviteter for projektet. Der skal arbejdes målrettet for at myndigheder til fulde forstår projektets gode resultater samt at de ønsker at implementere modellen på endnu flere skoler. RAINS vil desuden styrke samarbejdet med AXIS' anden lokale partner NOORSAC.

PROJEKTTITEL SCHOOL PEDAGOGY PROJECT. **LAND** Ghana **PROJEKTPERIODE** 2022-2025. **SAMLET BUDGET** 1.400.000 DKK. **PARTNER** RAINS **PROJEKTKOORDINATORER** Amie Cotta og Nina Bjerregaard. **MÅLGRUPPE** Lærere og elever i offentlige skoler. **FOTO** RAINS.

RESULTATER

- 6 NYE SKOLER INKLUDERET I PROJEKTET, I ALT 12, MED 3433 ELEVER OG 137 LÆRERE
- KAPACITETSOPBYGNING FOR 30 LÆRERE I PARTICIPATORISKE UNDERVISNINGSMETODER OG KONTEKST-BASERET UNDERVISNING
- 78% AF ELEVER RAPPORTERER AT PROJEKTMODELLEN ANVENDES I UNDERVISNINGEN
- SAMARBEJDE MED NORSAC OM FORTALERVRSOMHED.

RESULTATER

- 500 KVINDER OG 3.500 UNGE HAR FÅET INDSIGT OG HANDLEMULIGHEDER OM DERES SRSR RETTIGHEDER.
- 60 KVINDER OG FLERE END 60 UNGE ER TRÆNET SOM PROMOTORER OG I FORTALERVIRKSOMHED
- 21 NYE KVINDER OG 38 UNGE BLEVET TRÆNET SOM PROMOTORER OG HAR VIDEREFORMIDLET VIDEN OM SEKSUELLE OG REPRODUKTIVE RETTIGHEDER TIL GODT 2.000 KVINDER OG UNGE I DERES LOKALSAMFUND OG SKOLER, SAMT VIA DE SOCIALE MEDIER.
- TO FACEBOOKGRUPPER FOR HENHOLDSVIS KVINDERNE OG DE UNGE ER BLEVET ETABLERET.
- FORÆLDRE, LÆRERE OG SKOLELEDERE PÅ 6 SKOLER HAR FÅET INDSIGT I BEHOVET FOR SEKSUALUNDERVISNING OG STØTTER DE UNGES ARBEJDE.
- DE KOMMUNALE MYNDIGHEDER STØTTER AKTIVT OG HAR SRSR SOM POLITISK PEJLEMÆRKE.

Kvinder og unge i fuld sving med at bryde tabuer og uddanne sig som fortalere

TEKST: Linda Nordahl Jakobsen og Gitte Weise Hermansen

Der er mange nødder at knække, når unge og kvinder i Bolivia tager hul på tabubelagte emner som seksualitet, teenagegraviditet, kvindesygdomme, vold og prævention. Men i Sacaba Kommune er CETM i fuld sving med systematisk at sætte sundhed og seksuelle rettigheder på den offentlige dagsorden.

Sammen med en stor gruppe kvinder og unge i lokalsamfundene og på de skoler, der er med i projektet, er CETM begyndt at prikke hul på tabuerne. Kvinderne og de unge undervises i deres seksuelle rettigheder, sundhed, og i hvordan de selv kan udøve og kræve deres rettigheder opfyldt – derhjemme, i det offentlige rum og på den politiske arena.

En af promotorerne fortæller hvordan deltagelse i projektet har indflydelse på hendes personlige udvikling, i familien og som ægtefælle:

”Det har hjulpet mig som kvinde, som mor og som leder. Jeg er begyndt at tro på mig selv, jeg har fået større selvtillid. Jeg kan tale i forsamlinger, og jeg har deltaget i møder og er med til at stille krav om opfyldelse af vores rettigheder.”

Projektet træner en stor gruppe kvinder og unge som promotorer. Det vil sige, at de skal videreformidle viden og undervise i SRSR på skolerne og i deres lokalsamfund.

Samtidig trænes de i fortalervirksomhed, så de fx kan gå i dialog med borgmesteren eller med embedsfolk i Sacaba Kommune om, hvordan myndighederne kan (og bør) understøtte SRSR. Det har bl.a. resulteret i, at kommunen har lovet at etablere sundhedscentre for kvinder.

Foreløbigt deltager 38 unge i træning og undervisning som promotorer – det foregår uden for den normale skolegang. Der lægges stor vægt på diskussion af kønsroller, kærestereationer og kærestevold, mobning og andre problemstillinger, der optager de unge. Ligesom der er fokus på forebyggelse af graviditet og seksuelt overførte sygdomme.

De unge promotorer trænes i brug af sociale medier, og har oprettet et netværk i Facebook-gruppen Sólo Tu, som kan oversættes til ”DU bestemmer selv” – underforstået – over din krop eller din seksuelle relation. Promotererne skal formidle deres nye viden og engagere deres klassekammerater i snak om unges sundhed og seksuelle rettigheder.

PROJEKTTITEL Kvinder og unge kender og udøver deres rettigheder inden for seksuel og reproduktiv sundhed (SRSR). **LAND** Bolivia. **PROJEKTPERIODE** 2022-2025. **SAMLET BUDGET** 1.500.504 DKK. **PARTNER** CETM – Centro de Estudios y Trabajo de Mujeres. **PROJEKTKOORDINATORER** Gitte Weise Hermansen, Linda Nordahl Jakobsen & Micheal Martina. **MÅLGRUPPE** Kvinder og unge (primært afgangsklasserne og kommunale ungdomsnetværk). **FOTO** CETM.

I Bolivia brænder lærerstuderende for at sætte seksualundervisning på skoleskemaet

TEKST: Wara Ponce de León Heinecke og Linda Soelberg

Seksualundervisning er ikke en obligatorisk del af skoleskemaet i Bolivia. Det faktum vil unge lærerstuderende ændre ved at inkludere seksualundervisning som en del af pensum på folkeskoler for Aymara & Quechua-elever.

Efter flere års tilstedeværelse på de tre læreruniversiteter begynder projektets mål, om at skabe engagement hos lærerstuderende at vise sig. Det kom til udtryk da mere end 200 lærerstuderende mødte op til det første informationsmøde om 'seksualundervisnings-klubber'. Her blev de unge klogere på, hvad formålet med klubberne er, og hvad det vil sige at være frivillig. Lige nu er Pueblo Diferente, i samarbejde med lokale lærere, i gang med at udvælge de lærerstuderende, som har de bedste profiler til at udfylde rollen som klubrepræsentanter.

AXIS lokale samarbejdspartner, Pueblo Diferente, har i samarbejde med lærere og lærerstuderende, samt med støtte fra andre bolivianske civilsamsfundsorganisationer udviklet et undervisningsmodul inden for seksuelle og reproduktive rettigheder og sundhed. Dette har de arbejdet på at implementere på tre forskellige læreruniversiteter i Bolivia. Undervisningsmodulet tager udgangspunkt i de lærerstuderendes kultur og sprog, og afspejler dermed deres omverden. Formålet er at klæde de unge på til at blive forandringsagenter, som bringer deres nye viden omkring SRSR med sig videre i deres pædagogiske praksis som kommende lærere på folkeskoler for børn af oprindelige folk.

RESULTATER

- 35 LÆRERE TRÆNET I SEKSUELLE RETTIGHEDER OG REPRODUKTIV SUNDHED SAMT KONTEKST OG DIALOG BASERET PÆDAGOGIK.
- PUEBLO DIFERENTES METODER OG PÆDAGOGIK ER BLEVET EVALUERET OG TESTET AF 3 EKSTERNE UAFHÆNGIGE ORGANISATIONER, SOM GODKENDER DEM.
- 200 STUDERENDE FRA LÆRERSEMINARIER DELTAGER FRIVILLIGT I SEKSUALUNDERVISNINGS-KLUBBER.

Næste skridt bliver at sikre, at 'seksualundervisnings-klubberne' bliver forankret i læreruniversiteternes eksisterende struktur. Advocacy aktiviteter og samarbejdet med andre civilsamsfundsaktører, såsom LBTQIA+ organisationer, vil blive prioriteret. Lærerne fra lærerseminarier har udarbejdet undervisningsmoduler om dialog og kontekst baseret seksualundervisning, der skal udgives som pædagogiske bøger og præsenteres for Undervisningsministeriet.

Et nyt mål i denne projektfase er at oprette 'seksualundervisnings-klubber' på læreruddannelserne, som organiserer akademiske og sociale arrangementer for at udbrede kravet om at få seksualundervisning ind som en del af pensum på folkeskoler. Samtidig er formålet også at de unge bliver klædt på til at advokere for deres seksuelle og reproduktive rettigheder.

PROJEKTTITEL Pro Joven (under programmet: 'A more equal and just world through quality education and a strong civil society'). **LAND** Bolivia **PROJEKTPERIODE** 2022-2025. **SAMLET BUDGET** 1.800.00 DKK. **PARTNER** Pueblo Diferente **PROJEKTKOORDINATORER** Linda Soelberg, Lotte Bak Sørensen og Wara Ponce de León Heinecke. **MÅLGRUPPE** Lærere, studerende og forældre med Quechua og Aymara oprindelse på tre læreruddannelser. **FOTO** Pueblo Diferente.

Lærere og forældre dybt engagerede i at rette op på to års manglende undervisning

TEKST: Gitte Weise Hermansen, Catherine Watson og Ole Kjærgaard

Efter to år med næsten intet fysisk fremmøde har elever, lærere og forældre i 2022, med projektets støtte, taklet en række udfordringer både i skolerne og i lokalsamfundene.

I 2022 har projektet fortsat udviklingen af den interkulturelle tosprogede undervisning med udgangspunkt i højlandets lokale sprog og kultur. Tareas projektteam har lavet workshops for lærere og skoleledere og har støttet og rådgivet lærerne i klasselokalerne, bl.a. med differentierede undervisningsbehov. Forældrene er igen kommet på banen som vigtige aktører. De har været med til workshops om børneopdragelse uden fysisk afstraffelse, om lige behandling af kønnene, og om hvordan de kan støtte op om deres børns læring i skolerne.

Desuden har forældrene taget initiativ til at skabe læsehjørner og sågar særskilte "læsehytter" på skolerne. De har gjort skrift synligt i gadebilledet med ophængte skilte med små historier. Endelig har projektet samarbejdet med de lokale uddannelsesmyndigheder om at sikre den interkulturelle tosprogede undervisning på skolerne. Målet er at få udbredt modellerne til flere end de nuværende 23 skole og 10 projektskoler.

I september blev der gennemført en midtvejsevaluering af projektet. Den viste, at lærere og skoleledere har taget godt imod projektets støtte. Der er fortsat store udfordringer med at integrere interkulturel tosproget undervisning i det nationale curriculum, men ca. 75% af lærerne har haft gavn af projektets arbejde i forhold til at udvikle og forbedre deres tosprogede undervisning. Forældrene har

udtrykt stor begejstring for projektet og anvisningerne på, hvordan de kan støtte børnenes læring og skolernes arbejde.

I 2023 skal fremskridt i undervisning og skoleledelse konsolideres og modellen for forældrearbejdet udvikles, så skolerne selv får inddraget forældrene som værdifulde medspillere. Projektet færdiggør systematiseringer og målinger af fremskridt, så fortællerarbejdet kan intensiveres på basis af velbeskrevne og dokumenterede resultater.

PROJEKTTITEL Kvalitetsuddannelse for børn af oprindelige befolkninger i Ayacucho. **LAND** Peru. **PROJEKTPERIODE** 2020 – 2024. **SAMLET BUDGET** DKK 4.150.000 – finansieret af Hempel-Fonden. **PARTNER TAREA**. **PROJEKTKOORDINATORER** Catherine Watson, Gitte Weise Hermansen og Ole Kjærgaard. **MÅLGRUPPE** Elever, lærere, skoleledere og forældre på 23 ITU-skoler og netværk af 10 en-lærer-skoler samt uddannelsesmyndigheder. **FOTO** Tarea.

RESULTATER

- MERE END 200 LÆRERE OG SKOLELEDERE ER BLEVET OPKVALIFICERET GENNEM BÅDE DAGLIG STØTTE OG FORMEL EFTERUDDANNELSE.
- KLASSEBIBLIOTEKER ER UDBYGGET I PROJEKTETS 23 SKOLER, OG DER ER ETABLERET MINIBIBLIOTEKER I DE 10 NETVÆRKSSKOLER.
- OMKRING 900 FORÆLDRE HAR DELTAGET I FORSKELLIGE INITIATIVER OG KAMPAGNER FOR AT STØTTE UNDERVISNING OG LÆRING I SKOLERNE LIGESOM DER HAR VÆRET MØDER OM OPDRAGELSE UDEN FYSISK AFSTRAFFELSE OG LIGEBEHANDLING AF KØNNENE.

RESULTATER

- 40 UNDERVISERE PÅ LÆRERSEMINARIERNE ER BLEVET OPKVALIFICERET GENNEM DIPLOMUDDANNELSE OM INTERKULTURALITET OG LIGHED MELLE KØNNENE.
- 125 LÆRERE, STUDERENDE OG REPRÆSENTANTER FOR UDDANNELSESMYNDIGHEDERNE HAR DELTAGET I SEMINAR OM UDVEKSLING AF PÆDAGOGISKE ERFARINGER FRA NYE UNDERVISNINGSMODULER OM INTERKULTURALITET OG LIGHED MELLE KØNNENE.
- 217 DELTAGERE I KONFERENCE OM FREMGANG OG UDFORDRINGER INDEN FOR UDVIKLING AF KVALITETSUDDANNELSE PÅ LÆRERSEMINARIER.
- RADIOUDSENDELSER OM UNDERVISNING I KØN OG INTERKULTURALITET.

Samarbejde om køn og interkulturalitet i læreruddannelsen

TEKST: Karen Prins og Lotte Lindberg

Køn og interkulturalitet er på skemaet på læreruddannelsen. I 2022 er samarbejdet mellem AXIS’ partnere i Peru blevet styrket. Det betyder udveksling af erfaringer og politisk fortalerarbejde på tværs af uddannelser og NGOer.

2022 er året hvor Axis-partneren Tarea samt tre uddannelsesinstitutioner i Ayacucho har forpligtet sig til et tæt samarbejde med henblik på at implementere undervisning i interkulturalitet og køn på læreruddannelsen.

Samarbejdet understøttes af strukturelle og indholdsmæssige nyskabelser. En vigtig strukturel ændring er styregrupper bestående af rektorer, udvalgte lærere, lærerstuderende og repræsentanter fra Tarea og Kallpa. Styregrupperne skal sikre planlægning og gennemførelse af programmålene om kvalitetsuddannelse. På det indholdsmæssige plan er der udviklet en diplomuddannelse i interkulturel undervisning med fokus på lighed mellem kønnene.

Projektets første pædagogiske seminar er afholdt med deltagelse af undervisere, studerende samt uddannelsesmyndigheder. Her blev pædagogiske erfaringer med nye undervisningsmoduler og materialer fremlagt og diskuteret.

Projektets samarbejde mellem Tarea og uddannelsesinstitutionerne vurderes lokalt som et fagligt løft, hvis effekt kan spores blandt underviserne, lærerstuderende og skolerne i højlandsregionen.

I programfasens første år er der fra Axis’ side stor opmærksomhed på at skabe samarbejdsmuligheder for partnerne i Syd. Tarea og Axis partneren Kallpa, der arbejder med seksualitet, har indledt et samarbejde, som er relevant og lærerigt. Kallpa og Tarea afvikler kurser og planlægger aktiviteter, der præsenterer og synliggør programmets overordnede mål.

Det næste skridt er at styrke samarbejdet på forskellige niveauer. Det gælder samarbejdet mellem de deltagende lærerseminarier, som planlægger at invitere seminarier udenfor projektet ind i et tværgående samarbejde, der udover erfaringsudveksling har til hensigt at fungere som en fælles platform for fortalervirksomhed overfor uddannelsesmyndighederne.

PROJEKTTITEL CON MEJORES DOCENTES APRENDEMOS Y EJERCEMOS NUESTROS DERECHOS. **LAND** Peru. **PROJEKTPERIODE** 2022-2025. **SAMLET BUDGET** 1.915.000 DKK. **PARTNER** Tarea, Ayacucho. **PROJEKTKOORDINATORER** Karen Prins og Lotte Lindberg. **MÅLGRUPPE** Undervisere og studerende på 3 lærerseminarier, i alt ca. 1000 studerende og 90 undervisere. **FOTO** Tarea.

Seksualundervisning implementeres på gymnasier og universiteter i Peru

TEKST: Laura García Castillo og Amanda Ajslev

Kallpa kæmper for at indarbejde seksualundervisning på gymnasier og læreruniversiteter.

Første del af Kallpas projekt har særlig fokus på fortalerarbejde, og arbejder på at sikre opbakning fra beslutningstagere i uddannelsessektoren til at formulere politikker omkring seksualundervisning for læreruniversiteter.

Projektet har udarbejdet konkrete forslag til indarbejdelse af ESI (Educación Sexual Integral). Der er afholdt adskillige møder med teams fra Undervisningsministeriet og med regionsborgmestre for at forklare om projektet og ESI-modellens potentiale i forhold til læreruddannelser. Disse møder har haft positiv effekt og sikret opbakning fra myndighederne.

Et andet element i projektet har fokuseret på uddannelse af lærerstuderende og undervisere i seksualundervisning på læreruniversiteter i regionerne Loreto og Ayacucho. I Loreto er der blevet indgået aftaler med 2 læreruniversiteter og i Ayacucho med 5 seminarier.

Der er gennemført specialiseringskursus indenfor seksualundervisning i Ayacucho og Loreto, og disse kurser er blevet certificeret af la Pontificia Universidad Católica del Perú (PUCP). Disse styrker lærernes evner i at supervisere de studerende indenfor ESI. Desuden har Kallpa og Tarea gennemført fælles workshops for undervisere om forebyggelse mod vold og seksuel chikane.

I 2023 fortsætter Kallpa fortalerarbejdet med uddannelsesmyndigheder. Det pædagogiske materiale vil blive justeret,

og flere lærere fra Loreto universitet vil blive uddannet i ESI. I slutningen af 2023 vil det første nationale møde med lærere, myndigheder og relevante NGO'er blive organiseret med det formål at udveksle erfaringer og udarbejde procedurer til fordel for indførelsen af ESI på videregående uddannelser.

PROJEKTITTEL Modelo de Educación Sexual Integral que mejora la equidad, la inclusión y calidad de la educación superior de zonas andinas y amazónicas de Ayacucho y Loreto. **LAND** Peru. **PROJEKTPERIODE** 2022 - 2025. **SAMLET BUDGET** 1.750.000 DKK. **PARTNER** KALLPA. **PROJEKTKOORDINATORER** Amanda Ajslev, Cida de Souza Schmidt-Madsen og Laura García Castillo. **FOTO** KALLPA.

RESULTATER

- ESI-MODELLEN ER VALIDERET OG GODKENDT FUNKTIONÆRER I AYACUCHO.
- 28 UNIVERSITETSLÆRERE CERTIFICERET I ESI.
- SAMARBEJDSAFTALE MED LA UNIVERSIDAD NACIONAL DE LA AMAZONIA PERUANA (UNAP).
- TILSAGN FRA KONGRESMEDLEMMET ALEX FLORES RAMÍREZ OM STØTTE TIL LOVFORSLAG OM FOREBYGGELSE AF TEENAGE-GRAVIDITETER PÅ UDDANNELSESINSTITUTIONER.
- KALLPA STYRKET I PROJEKTSTYRING OG MONITORERING.
- 18 FORTALERAKTIVITETER MED BESLUTNINGSTAGERE PÅ LOKALT, REGIONALT OG NATIONALT NIVEAU.
- 65 FORTALERAKTIVITETER MED ANDRE PARTNERE ELLER ORGANISATIONER FOR AT BAKKE OP OM IMPLEMENTERINGEN AF ESI.

Skolehaver trender i Cusco-regionen

TEKST: Pia Sørensen, Katrine Brøchner Jønson og Niels Boe

Efter to år med nedlukninger er elever og lærere nu vendt tilbage til fysisk undervisning. Flere og flere skoler i Cusco-regionen ønsker at skabe de bedst mulige rammer for elevernes undervisning og hverdag. Hele 55 skoler i regionen har nu etableret projektets skolehaver, hvilket er en fordobling siden 2021.

Det flerårige skolehaveprojekt i Cusco-regionen, i samarbejde med AXIS' partner Pachatusan og støttet af Hempel Foundation, blomstrer nu igen hvor eleverne efter flere års nedlukning pga. COVID-pandemien er tilbage på skolerne. Projektet nyder stor opbakning fra både ledere, lærere og forældre. Samtidig er friske kræfter kommet til Pachatusan med store ambitioner om at udbrede kendskabet til projektet og derigennem sikre at endnu flere elever kan få glæde af skolehaverne.

Interessen for skolehaver har spredt sine frø. Nu er regionale myndighederne også begyndt at anbefale skolehaver, partcipatorisk undervisning og kollegial supervision. Det foregår under myndighedernes eget navn, men det lader Pachatusan sig ikke slå ud af, og de forsætter arbejdet med at opnå officiel støtte til projektet fra myndighederne side – med vejledning og støtte fra AXIS.

På trods af to år med nedlukninger, er effekten af skolehaverne til at tage og føle på. Baselinestudiet foretaget i 2022 viser fx at 80 % af eleverne på skoler med skolehaver er mere aktive i undervisningen og viser større selvsikkerhed end elever på skoler uden skolehavemetodik.

Udover praktisk brug i undervisningen, danner arbejdet med dyr og afgrøder desuden grobund for udviklingen af nye undervisningsmaterialer, der inddrager elevernes hverdag, sprog og kultur – og samtidig opfordrer til aktiv deltagelse. Flere af de mest engagerede lærere i projektet arbejder desuden på at udarbejde nye lærerplaner med afsæt i skolehaver, smådyrsproduktion, ørreddamme og bistader. Disse skal deles med naboskoler i og uden for projektet.

PROJEKTTITEL 'Kvalitetsuddannelse i marginaliserede land-distrikter i Cusco' LAND Peru. **PROJEKTPERIODE** 2020-2024. **SAMLET BUDGET** 1.850.000 DKK. **PARTNER** Pachatusan . **PROJEKTKOORDINATORER** Katrine Jønson, Pia Sørensen og Niels Boe. **MÅLGRUPPE** 3550 Skoleelever og lærere. **FOTO** Pachatusan.

RESULTATER

- SKOLEHAVER ER IMPLEMENTERET PÅ 55 SKOLER I CUSCO-REGIONEN.
- ALLE SKOLEHAVERNE HAR AFGRØDER, OG NOGLE HAR DESUDEN SMÅDYRSPRODUKTION (PRIMÆRT MARSVIN), ØRREDDAMME OG BISTADER.
- 3550 ELEVER, 276 LÆRER OG 55 SKOLEINSPEKTØRER I 6 PROVINSER ER ORGANISERET I NETVÆRK
- 276 LÆRERE OG 55 INSPEKTØRER ER UDDANNET I SKOLEHAVEPÆDAGOGIK
- LÅNEPULJER FOR SKOLERNE ER ETABLERET OG ADMINISTRERES AF ET UDVALG AF LÆRERE - EN PULJE FOR SKOLERNE TIL ETABLERING OG VEDLIGEHOLDELSE AF SKOLEHAVER - EN TIL PRODUKTION AF UNDERVISNINGSMATERIALE.
- LOKALE MYNDIGHEDER ER TÆT INVOLVERET I UDVIKLINGEN AF PROJEKTAKTIVITETER.
- FLERE AF PROJEKTETS SKOLER ER BLEVET PRÆMIERET AF UNDERVISNINGSMINISTERIET.

Axis og engelskundervisningsprojekt i Villa Salvador, Lima

TEKST: Lotte Lindberg

Efter mange års samarbejde med Cepromup intensiverer Axis nu sin støtte til organisationen og dens sprogcenter i Villa Salvador, et slumkvarter i Lima. Med fornyet styrke har centret genåbnet sine undervisningslokaler for de mange unge kursister.

I 1999 startede Axis et engelskprojekt med den peruvianske NGO, CEPROMUP (Centro de Promoción de la Mujer del Pueblo). Engelskprojektet havde til formål at bibringe lokale unge og voksne relevante engelsksproglige kompetencer, som igen kunne føre til nye jobmuligheder og nye muligheder for at forbedre egne levevilkår. Der er således en del eksempler på unge, der efter endt kursus har åbnet en restaurant, fået jobs på krydstogtskibe, ansættelse i turistbranchen eller selv er blevet lærere i engelsk på anerkendte engelskinstitutter i lokalsamfundet.

Projektet var også oprindeligt tænkt med et kombineret volontørprogram for danske unge, der kunne afvikle deres udenlandspraktik på sprogcentret. Gennem tiderne har der været udsendt næsten 400 danske studerende. Denne udveksling har tilført sprogcentret de sidste nye undervisningsmetoder inden for sprogtilegnelse.

Projektet har længe været bæredygtigt, kører økonomisk rundt via kursisternes egenbetaling, og undervisningen varetages nu primært af fastansatte peruanske engelsklærere samtidig med at projektet altid er åbent for danske praktikanter.

Åbningen efter 2 års coronanedlukning har dog krævet ekstra ressourcer. Cepromup har fået økonomisk støtte fra Axis, der har bekostet en gennemgribende ombygning og vedligeholdelse af bygninger og undervisningslokaler. Med en ny dynamisk ledelsesstruktur og en søgning på 250 kursister til forårets kurser, er der alle tegn på at sprogcentret er tilbage med ny styrke.

I løbet af 2022 modtog Cepromup flere besøg fra Axis. Niels Boe og Maria Bermejo var på monitoreringsbesøg og Lotte Lindberg afviklede en workshop for engelsklærerne.

I januar 2023 er der atter kommet 3 danske praktikanter, som varetager undervisningen i forårssemestret. Axis vil fremover på de danske uddannelsesinstitutioner synliggøre muligheden for at få praksiserfaring på Cepromups sprogcenter i Lima.

PROJEKTTITEL Integreret engelskundervisning. **LAND** Peru. **SAMLET BUDGET** 125.000 DKK **PARTNER** Cepromup. **PROJEKTKOORDINATORER** Lotte Lindberg. **MÅLGRUPPE** Beboere i Villa Salvador fra ca. 14 år og op – i 2022 ca 600 studerende. **PRODUKTER** Et økonomisk, administrativt og pædagogisk bæredygtigt sprogcenter. **FOTO** Ole Kjaergaard.

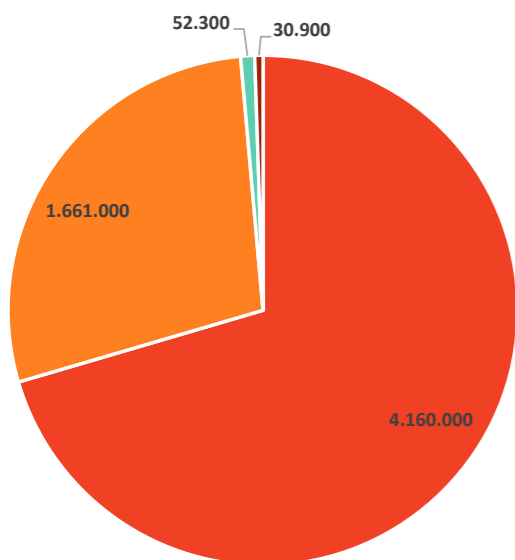
ØKONOMI

AXIS har i 2022 støttet projekter i Peru, Bolivia og Ghana. Støtten er finansieret af DANIDAS Civilsamfundspulje, administreret af CISU, samt af Hempel Fonden.

CISU
I 2022 er vi begyndt vores 2. aftale med CISU, hvor vi arbejder over en firårig programperiode i de førnævnte tre lande, med to projekter i hvert land. Siden 2021 har vi reduceret antal partnere med 2, hvilket betyder, at hvert projekt har fået relativt flere midler til rådighed.

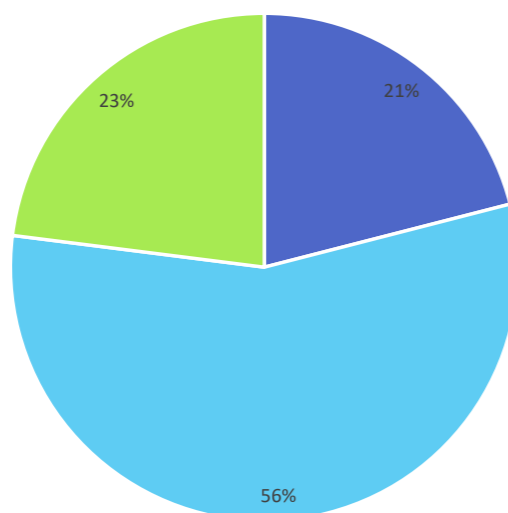
Hempel
COVID og den internationale krise i 2020-2021 har haft sin effekt på vores planlagte arbejde med Hempel fonden. Af den grund er aftalen blevet forlænget til 2024. Tak til Hempel for den fleksibilitet som I har vist os. Denne gør det muligt for os at følge projektet til dørs.

Her kommer pengene fra

■ CISU ■ Hempel ■ Tips-midler ■ Medlemmer

Projektstøtte fordelt på lande

■ Bolivia ■ Peru ■ Ghana

Administration

2022 har været et år med store udfordringer i administrationen af projekterne som følge af den internationale krise og de deraf følgende store valutaudsving. Med stor fleksibilitet og fokus på at opretholde en åben dialog med vores partnere er vi kommet ind i 2023 med en følelse af at have udnyttet projektmidlerne så effektivt og retfærdigt som muligt i en tid med mange uforudsigelige vilkår.

Axis' egen administrationsprocent ligger på omkring 6%.

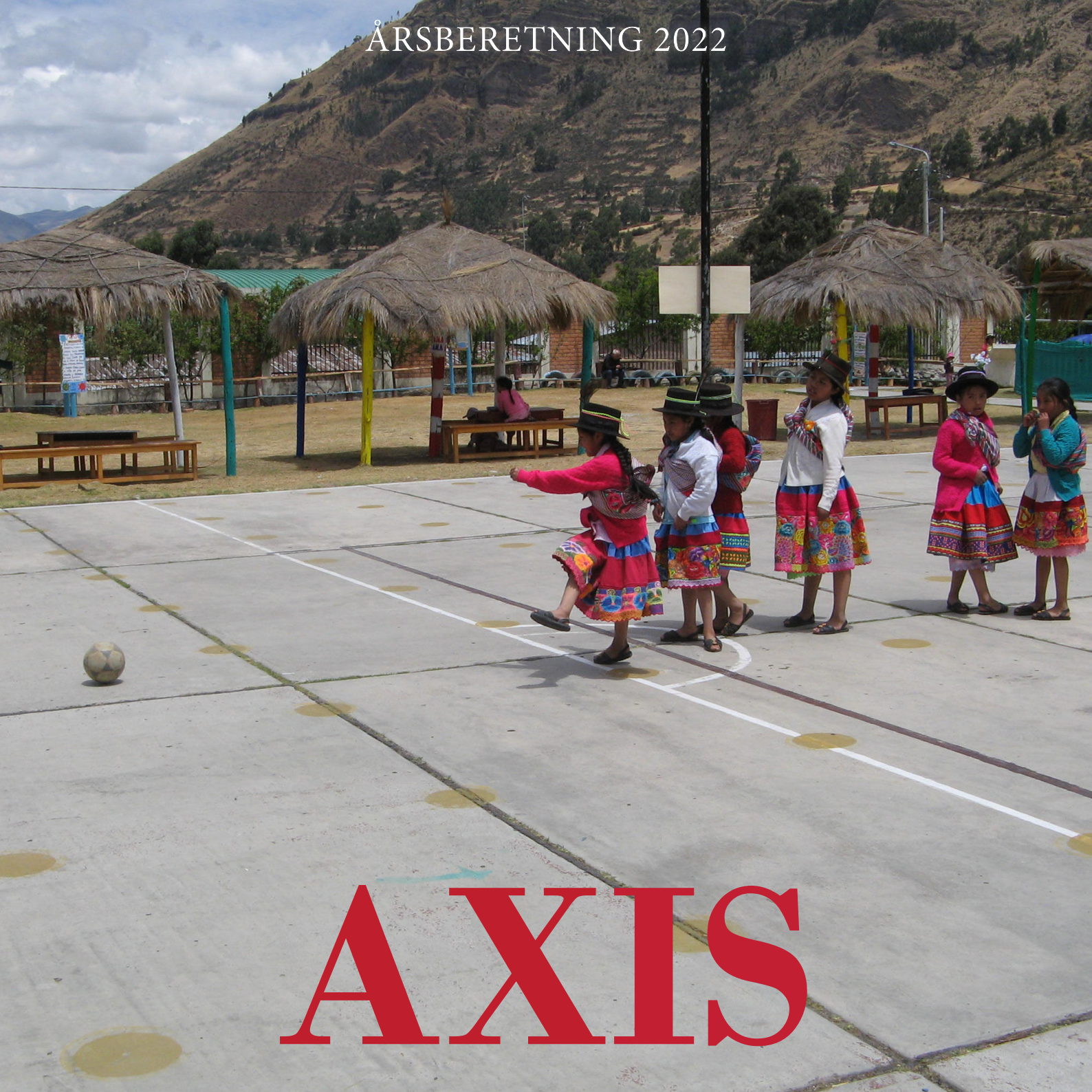
Vi kommer ud af 2022 med et overskud, der overføres til foreningens reserver, og ruster os godt til de kommende års udfordringer.

TAK TIL 2022

Vores mange trofaste **medlemmer** som støtter op om vores arbejde, og som er med til at skabe bedre forhold for fattige i Peru, Bolivia og Ghana. Alle **frivillige** kræfter, som hjælper til i dagligdagen og bakker op om AXIS' aktiviteter. **CISUs** konsulenter, som bistår AXIS og kvalitetssikrer udviklingsindsatsen og **Hempel Foundation**, som muliggør AXIS' videre indsats med udvikling af kvalitetsuddannelse i Peru.

ÅRSBERETNING 2022

AXIS